

1. UVOD V PSIHLOGIJO

1. 1. Pomen besed: psihologija, psiholog, psihopat

1. Kdaj, kje in kdo je ustanovil prvi psihološki laboratorij in kakšen je pomen tega? Leta 1879, v Leipzigu, Wundt. Pomen: Psihologija je bila uradno priznana za znanost.

2. Kako je sestavljena beseda psihologija in kaj dobesedno pomeni?

Psyche – duša, logos – beseda, nauk, znanost

Dobesedno pomeni veda o duši.

3. S katerimi živimi bitji se ukvarja psihologija?

Z ljudmi, rastlinami, živalmi.

4. S katerimi ljudmi se ukvarjajo psihologi?

Z ljudmi, ki imajo duševne težave, ki so duševno moteni.

5. Kaj dobesedno pomeni beseda psiholog?

Znanstvenik na področju duševnosti, ukvarja se z dušo.

6. Primerjaj popularnost psihologije pri nas in v ZDA.

* Kako pogosto se ljudje zatekajo k psihologom pri nas in v ZDA?

* Kakšen odnos imajo oboji do tega, da nekdo hodi k psihologu?

V ZDA ima običajno vsak svojega psihologa. Odnos ljudi: v ZDA je to čisto nekaj normalnega, pri nas ima širša javnost predsodke in že mislijo, da je nekdo duševno moten, če obiskuje psihologa.

2.1. DEFINICIJA IN PREDMET PSIHLOGIJE

1. Kaj je psihologija?

- Koliko časa je uradno priznana?

- Koliko časa se pojavlja neuradno?

Psihologija je uradno priznana 127 let. Je uradno mlada znanost. Neuradno se uporablja že od nekdanj (Stari Grki, plemenski vrač)

2. Kaj je predmet psihologije? (Kaj proučuje?)

Proučuje osebnost, duševnost in vedenje.

3. Je to kar psihologija proučuje mogoče izmeriti?

- Kaj od tega neposredno vidimo?

Ne. Neposredno vidimo in opazimo vedenje ljudi.

4. Kaj je osebnost človeka?

Vse duševne, vedenjske, telesne lastnosti človeka.

5. Kje potekajo duševni procesi in kaj vključujejo?

Potekajo v možganih in ostalem živčnem sistemu. Vključujejo telesne odzive (veselje, žalost).

6. Kako psihologi ugotavljajo kakšno osebnost ima nekdo in kakšni so njegovi duševni procesi?

Sklepajo iz vedenja.

1.3. METODE IN TEHNIKE PSIHLOGIJE

1. Kateri sta dve glavni metodi psihologije?

Opazovanje in eksperiment (poskus).

2. Kateri sta dve glavni vrsti opazovanja v psihologiji?

- Koga lahko opazujemo na prvi in koga na drugi način?

EKSTRASPEKCIJA – opazovanje od zunaj (vse okoli nas)

INTROSPEKCIJA – od znotraj (samo sebe)

3. Kaj je temeljna razlika med psihološkim opazovanjem in poskusom?

- Ali se med seboj lahko kombinirata?

Pri opazovanju le opazujemo, pri poskusu pa lahko izzovemo pojav, ki nas zanima. Lahko se kombinirata med seboj.

4. Kateri etični problemi se lahko pojavijo pri psiholoških opazovanjih?

Človeka ne smeš kar tako opazovati. Ščiti nas zakon o varstvu človekovih pravic.

5. Navedi tri konkretne načine kako je mogoče ljudi opazovati skrito brez, da bi oni to vedeli!

Daljnogled, zasledovanje, skozi okno, skriješ se v grmovje.

6. Pri kateri vrsti opazovanja smo bolj objektivni v svojih sodbah in zaključkih? Razloži zakaj!

Pri ekstraspekpciji, ker lažje vidimo napake drugih, kot pa svoje napake.

1.4. TEHNIKE PSIHLOGIJE

1. Naštej glavne psihološke tehnike!

Intervju, vprašalnik, psihološki testi, sociometrična tehnika, projekтивna tehnika, lestvica

2. Kateri psihološki testi so najbolj znani?

IQ, testi inteligentnosti

3. Katere so glavne vrste ocenjevalnih lestvic in katere srečamo v šoli?

Številčne, opisne, grafične. V šoli srečamo številčne (5) in opisne (odl).

4. Kako točno in pošteno je ocenjevanje na lestvicah? Od koga ali česa je najbolj odvisna ocena?

Ni najbolj točno. Ocena je odvisna od ocenjevalca.

5. Kako bi povečal objektivnost ocenjevanja?

Z anonimnostjo (šifra), več ocenjevalcev. Ocenjevalec ne bi smel videti in vedeti koga ocenjuje. Popolnoma objektivnega ocenjevanja ni.

6. Ali pri raznih psiholoških tehnikah ljudje lahko lažejo, blefirajo, dajejo neresnične odgovore?

- Zakaj bi to počeli?

- Kako bi ugotovil koliko in kdaj lažejo?

Pri nekaterih lahko lažeš in blefiraš, pri drugih ne moreš npr. pri testu inteligentnosti se ne moreš narediti bolj pametnega.

Lažejo zato, ker ne bi radi videli, da bi vedeli resnico o njih.

Ne moremo ugotoviti koliko in kdaj lažejo. Lahko se nam samo zdi.

1. 5. CILJI IN NALOGE PSIHLOGIJE

1. Katere naloge si je zastavila psihologija?

Najprej opiše psihološke pojave, nato jih skuša razložiti, če pozna razlago skuša pojave napovedati nato skuša na pojave vplivati in jih spremeniti.

2. Katera naloga psihologije je najtežja in zakaj?

Najtežje je vplivati na pojave in jih spreminjati. Težko je spremeniti nekoga drugega.

3. Ali ima alkoholizem en sam vzrok? Skušaj navesti vzroke za!

Nima enega samega razloga. Vzroki so lahko: problemi, družba, težave, dolgčas, velika izguba, osamljenost, depresija, dostop do alkohola in tudi geni (zasvojenost).

4. Kaj bi moral poznati, da bi lahko razmeroma točno napovedal nek psihološki pojav?

Najprej bi moral poznat osebo, poznat situacijo in vedeti, če je bila ta oseba kdaj prej že v podobni situaciji in kako je reagirala na to.

5. Je mogoče karkoli napovedati z gotovostjo oz. s 100 % verjetnostjo?

Ne

6. Kako se odzovejo ljudje kadar jih skušamo spremeniti?

Jezni so, ni jim prav, ne ubogajo, so užaljeni in se upirajo.

* Kako učinkoviti so naši poskusi, da bi spremenili druge?

Največkrat so naši poskusi neučinkoviti. Lahko pa spremeniš nekoga, če imaš nad njim neko moč (finančno, fizično, čustveno premoč). Vendar te ubogajo dokler imaš moč nad njimi, ko je nimaš več tudi spremembe ni več.

* Je to sploh smiselno in kdaj?

Največkrat ni smiselno, ker če boš nekoga želel spreminjati te bo tisti človek zasovražil. Smiselno je kadar te oseba sama prosi za pomoč.